

WIEŚ ŚLĄSKA

Poradnik dla gospodarzy i gospodyń wiejskich

Polska cała do Liskowa!

JAK ORGANIZOWAĆ WYCIEZKI NA WYSTAWĘ „PRACA I KULTURA WSI” W LISKOWIE.

Wystawa liskowska, mając zupełnie inny wygląd od wszystkich wystaw, też ma całkowicie inną organizację wycieczkową.

Ministerstwo komunikacji przyznało bardzo znaczne ulgi, bo 75% w obie strony, ale jako warunek postawiło, że wycieczki nie będą mogły przybywać kiedy zechcą, lecz ściśle według ułożonego planu. Dla każdego 2—3 powiatów zostanie zorganizowany specjalny pociąg i poza nim nikt nie otrzyma już ulg przejazdowych. Będzie to wielkim ułatwieniem dla organizatorów wycieczki, gdyż frekwencja znacznie wzrośnie, a przez to wszelkie koszty się obniżą.

Niezmiernie ważną rzeczą jest, że uczestnicy wycieczki mają prawo do bezpłatnego przejazdu od swego miejsca zamieszkania, do stacji skąd wyrusza pociąg.

Wszyscy, którzy chcą jechać na wystawę liskowską winni zgłosić się do najbliższej stacji kolejowej lub do delegatury Ligi Popierania Turystyki przy odnośnej dyrekcji P. K. P. ew. do właściwego wydziału powiatowego, gdzie otrzymają szczegółowe informacje o terminie wyjazdu pociągu popularnego, koszcie przejazdu itd. Zgłoszenia najlepiej robić przez orga-

nizację do której się należy lub bezpośrednio do wydziału powiatowego. Komitet wystawy ze swej strony poczynił wszelkie ułatwienia organizacyjne, jak przejazdy autobusami od stacji Opatówka do Liskowa, tanie popularne wyżywienie i noclegi. Lisków może codziennie przyjąć kilka tysięcy gości bez obawy o braki w wyżywieniu, noclegów lub lokomocji.

Zgłoszenia wycieczek przyjmuje Spółdzielnia Turystyczna - Wypoczynkowa „Gromada” — Warszawa, Warecka 11a, która przyjęła na siebie całą stronę organizacyjną.

Aby wycieczki dały jaknajwiększe rezultaty, każdej z nich na cały czas pobytu w Liskowie, będą przydzieleni przewodnicy dla udzielania objaśnień i oprowadzania, zaś wszyscy uczestnicy wraz z biletem otrzymają bezpłatnie przewodnik po Liskowie i wystawie.

Otwarcie wystawy, której dokonał w dniu 8 bm. pan premier Składkowski, jest wielkim świętem wsi polskiej, która gromadnie weźmie udział w wycieczkach pod hasłem „Polska cała do Liskowa”.

Kilka słów o wódce

Wódka zawiera bardzo często truciźny, jak: fuzle lub octan miedzi i ołowiu, jeśli się przy fabrykacji fermentację albo za nadto przyspiesza albo za długo podtrzymuje.

Wszelkie trunki alkoholowe są dla zdrowia szkodliwe. Mnóstwo ciężkich chorób zawdzięcza im swoje powstanie: Katary płuc,

choroby serca, jelit, astma, dna (artretyzm); to zaledwie mała cząstka.

Dawniej wódka stanowiła lekarstwo i znajdowała się jedynie w aptekach, obecnie każdą okazję a przede wszystkim święta i uroczystości obchodzimy pijaństwem. Są nawet matki tak nierozumne, że dzieci wódką czystą. Jesli

wyrośną one na zakale społeczeństwa, to niechże rodzice winę sobie samym przypiszą. *Trunki podkopują zdrowie nie tylko ciała, ale i duszy, zaćmiewają umysł, pobudzają do niemoralności i zbrodni. 90 razy na sto wszelkie występki i zbrodnie popełniane bywają po nadużyciu alkoholu.*

A cóż może być dobrego z owych dzieci poczętych w stanie pijanym.

Wesela nasze smutny i wstrętne przedstawiają widok: Krzyki, wrzaski, bijatyki, zapach gorzałki, nudności, wymioty, potem sądy, procesy. Oto wcale nie przesadzony obraz, a *wszystkiemu winno piąństwo!*

Pierwszym i najważniejszym warunkiem narodzenia jest życie trzeźwe i umiarkowane.

Sól i sianokosy

W Polsce sianokosy zaczynają się przeważnie w połowie czerwca. Jest to u nas pora najczęściej dżdżysta i dla tego prawie każdy sprzęt siana odbywa się pod znakiem niepokoju, czy aby siano nie zamoknie i nie ulegnie wyługowaniu.

Jeżeli się to zdarzyło, należy ratować co jest jeszcze do uratowania, soląc siano zwykłą solą bydlęcą (pastewną).

Jest to jedyny — i jakże skuteczny — sposób ratowania tej najcenniejszej paszy, bez której, jak twierdzą doświadczeni hodowcy, niepodobna wychować młodzi: ży i trudno przetrzymać inwentarz do wiosny.

Sól bydlęca jest do kupienia w każdej hurtowni soli. Pamiętajmy jednak, że kiedy wszyscy rzucą się do kupowania soli, może jej zabraknąć. I może zabraknąć właśnie wtedy, kiedy tylko sól uratowała by nasze siano.

Dlatego przypominamy czytelnikom:

w lata dżdżyste jedynym sposobem zabezpieczenia siana jest solenie;

żeby móc siano zabezpieczyć, trzeba mieć sól;

żeby mieć sól — trzeba się w nią zaopatrzyć w porę, *przed sianokosami*, bo w czasie sianokosów może soli zabraknąć.

Oplaty na rzecz Funduszu Pracy od zakładów pracy, związanych z gospodarką rolną

Ministerstwo opieki społecznej wydało ostatnio decyzję w sprawie opłat na rzecz Funduszu Pracy od zakładów pracy, związanych z gospodarką rolną, lecz nie posiadających ścisłego charakteru gospodarstw rolnych.

Od opłat na rzecz Funduszu Pracy zwolnione są *ustawowo gospodarstwa rolne oraz na równi z nimi gospodarstwa leśne, hodowlane, ogrodowe, rybne oraz spółki wodne, prowadzące roboty rolno-melioracyjne.*

Natomiast pracodawcy i pracownicy zakładów pracy ściśle związanych z gospodarstwami rolnymi,

a posiadających mniej lub więcej przeważający charakter przemysłowy lub handlowy — zobowiązani są do opłat na rzecz Funduszu Pracy.

Za takie zakłady pracy należy w pierwszym rzędzie uważać, tartaki, gorzelnie, krochmalnie, syropiarnie, suszenie wszelkiego rodzaju fabryki przetworów owocowych, mleczarnie, młyny, wiatraki, wędzarnie, platkarnie, cegielnie itp. oraz eksploatacje leśne.

Oplaty należne Funduszowi Pracy od tych zakładów ściągnięte zostaną w najbliższym ustawowym terminie płatności.

Coś dla zdrowia

KRWOTOK PŁUCNY
powstaje w chorobach płuc, a przede wszystkim w gruźlicy, w chorobach serca i naczyń krwiono-

śnych, a niekiedy jako t. zw. krwotok zastępczy z powodu zatrzymywania regularności. Krwotok pochodzący z płuc różni się od krwoto-

ku żółdkowego jasną barwą i pienistością.

Leczenie: Bezwzględny spokój, na kłatkę piersiową i serce okład zimny, na nogi gorący lub gorczyczyniki. Podwiązanie kończyn na wysokości połowy ramion i ud celem zatrzymania krwi żyłnej, niezbyt silne, aby nie zatamować dopływu krwi tętniczej. Lewatywy; na wewnątrz sól w opłatku lub wodnego roztworu co ½ godziny łyżkę; olejek terpentynowy po parę kropli kilka razy dziennie w mleku. Ułożyć się poziomo, ramiona podnieść w górę i głęboko 20 razy odetchnąć; zatrzymując oddech każdym razem tak długo, jak można. Pić herbatkę z rdestu i skrzypu.

NERWOBÓL.

(newralgia, bóle nerwowe) powstają wskutek przeciągu, przeziębienia, uderzenia, upadku, próch-

nienia zębów, chorób nosa, ucha, ogólnego wycieńczenia, chorób oczu, przewodu pokarmowego, wysiłków fizycznych. Objawy: Bardzo silny ból wzdłuż całego przebiegu nerwu lub w jednym punkcie bez żadnych widocznych objawów zapalnych, najczęściej na głowie np. ponad okiem, wzdłuż szczęki, wzdłuż tylnej powierzchni kończyny dolnej.

Leczenie: Okłady gorące, napażanie, smarowanie terpentyną, spirytusem kamforowym, gorczyczynik, plaster hiszpański, okłady z świeżej pokrzywy. W napadzie bólu twarzowego bardzo często skutkuje wdmuchnięcie szczypoty drobno utartej soli do nosa, okłady z mieszaniny soli, wody i spirytusu (łyżka soli na pół kwatarki wody i spirytusu). Pić herbatkę z mięty, kozłka, rozmarynu, lipy.

■■■■■■■■■■ Dla naszych gospodyń ■■■■■■■■■■

FARBUIJMY DOBRZE I TANIO

Do farbowania wełny, jedwabiu, bawełny, płótna i mieszanin tych gatunków należy używać farby, dające się rozpuścić w wodzie. Do farbowania zaś przedmiotów, które woda mogłaby uszkodzić, jak skórkowych rękawiczek, obuwia ze skóry i brokatu, aksamitu oraz niektórych kwiatów sztucznych należy używać farb rozpuszczonych w spirytusie. Farba powinna być dokładnie rozpuszczona, by nie było żadnych grudek ani oddzielnych pyłków.

Przed farbowaniem należy dokładnie oczyścić z plam, uprać i wypłukać. O ile mamy farbować tkaniny w różnych deseniach i kolorach, należy je przed tym odbarwić.

Zanim zanurzymy materiał w farbie, należy dokonać próby na kawałku takiejże tkaniny. Tkanina powinna być całkowicie zanur-

rzona i winna swobodnie się poruszać w rozpuszczonej farbie.

Po ufarbowaniu należy tkaninę splukać pod kranem w stałe świeżej wodzie wysuszyć na dworze, byle nie na silnym słońcu, poczym prasować średnio gorącym żelazkiem.

JAK ROZPOZNAĆ DOBRE MIĘSO WOŁOWE?

Dobre mięso wołowe powinno mieć piękny kolor krwisty, powinno być pulchne i soczyste, ani zbyt chude, ani bardzo tłuste. Jeżeli kolor jest bardzo ciemny, znać, że ze starego wołu, mięso więc będzie łykowate. Łój przy mięsie powinien być jasno-żółty, wyjątkowo latem skutkiem paszy łój będzie ciemniejszy. Mięso wołowe szczególnie rozbef i kotlet powinien chociaż dzień jeden przed użyciem leżeć na lodzie lub w chłodnym miejscu zamarynowane, aby skruszało.

■■■■■■■■■■ Rady praktyczne ■■■■■■■■■■

*Niszczenie podbiału na łąkach. Podbiał jest rośliną trwałą, rozmnażającą się z korzenia i nasienia. Jest chwastem, zdolnym zniszczyć piękną łąkę, ponieważ silnymi korzeniami i

wielkimi liśćmi, tłumi delikatne, szlachetniejsze trawy. Wymaga do swego rozwoju ziemi wilgotnej i podgłębia źródlastego, dlatego też na łąkach, odpowiednio osuszonych, niszczyje.

Tępić go należy wytrwale, chociaż w jednym roku, nie da mu się rady. Drobne jego nasionka, opatrzone puszkami, ulatują na wszystkie strony za lada powiewem wiatru, starać się więc trzeba kosić główki kwiatowe zaraz po ich ukazaniu się. Liście również obrywać należy. Kto chce prędzej cel osiągnąć i zadać sobie więcej pracy, niech długą, ostrą żelazną łopatką wycina rośliny, a potem w każdym miejscu nasypie kaimitu i nogą przydepta. Trzeba to powtarzać kilka razy, albowiem korzeń odrasta i potrzeba niekiedy dwu lat czasu, zanim chwast ten zupełnie się wyniszczy.

• Jak tępić muchy w oborze. Zwalczanie much jest niezbyt trudne i da się przeprowadzić różnymi sposobami. Środkiem zapobiegawczym mnożeniu się much jest staranne wybielenie obory wapnem z dodatkiem lizolu (w stosunku 1 litr lizolu można przeprowadzić opryskiwaczem ogrodniczym). Mleko wapienne należy przed waniem do opryskiwacza przedcedzić przez gęste sito, aby ewent. piasek lub inne zanieczyszczenia nie zatykały opryskiwacza. Przy zapobieganiu lęgowi much w gnojowniku, skutecznym okazało się również opryskiwanie tego ostatniego samym mlekiem wapiennym, lub też z dodat-

kiem mydła szarego i nafty (1 kg mydła szarego i 2 litry nafty na 100 litrów mleka wapiennego dobrze wymieszać).

• Środki przeciw ukąszeniu owadów. Ukąszenia przez owady z reguły nie są niebezpieczne, ale zawsze bolesne, czasem jednak się zdarzają wypadki zatrucia od ukąszenia komara, a nawet muchy. Ukąszenie komara czy pszczoły przestanie być dotkliwie, jeśli natychmiast przyłożymy wodę kolońską, amoniak lub spirytus kamforowy. Pszczoła po każdym ukąszeniu pozostawia żądło w ranie i żądło to musimy usunąć za pomocą małych szczypczyków, a w braku tych, przy wyciśnięciu żądła tak, jak się wyciska węgry. Żądło pszczoły lub osy w ranie nie jest tak niebezpieczne jak się niektórym zdaje, sprawia tylko ból. Jeśli żądła z ranki wyjąć nie można, należy naciskać ciało dokoła, by razem z krwią wydać z ranki substancję, jaka dostała się z ukłucia żądła, a tym samym ból się zmniejszy. Można też ranę naciskać kluczem, mającym dziurkę, a żądło z łatwością da się wycisnąć. Ukąszenie pajaków nie jest tyle bolesne, ale trujące, konieczne zatem jest obmywanie ranki wodą z solą lub octem.

Pytania i odpowiedzi

Rybołówstwo w cudzej wodzie

Pytanie: Kto i kiedy może zgłaszać prawa do rybołówstwa w cudzej wodzie?

M. K.

Odpowiedź: Ustawa o rybołówstwie z 1932 roku ustaliła zasadę, że rybołówstwo należy do właściciela wody, a w wodach publicznych do Państwa. Powołana ustawa dopuściła jednakże możliwość posiadania prawa do rybołówstwa w cudzej wodzie wbrew podanej wyżej zasadzie, ale pod warunkiem, że prawa te będą zgłoszone celem wpisu do ksiąg wodnych, w terminie 5 lat od dnia ogłoszenia ustawy, t. j. do dnia 25 maja 1937 r. Niezgłoszone prawa do rybołówstwa w cudzej wodzie w terminie wyżej wskazanym ma według ustawy o rybołówstwie oznaczać zrzeczenie się i wygaśnięcie tych praw na rzecz właściciela wody. Ponieważ termin zgłaszania wspomnianych praw ucieka, zgłoszenia wpisu do ksiąg wodnych nie są już możliwe.

Woda wapienna dla macior.

Pytanie: Czy jest wskazane zadawać maciorom wodę wapienną?

R. W. z P.

Odpowiedź: Woda wapienna dla macior jest bardzo dobra w ilości jeden litr do karmy dziennie. Zadawać od trzeciego tygodnia przed oprosieniem i przez cały okres karmienia prosiąt. Prosiętom rozbełtać glinę z wodą wapienną w małych naczyniach lub korytkach. Prosięta ładnie się rozwijają i szybko rosną, dobrze wykorzystując karmę.

Kwieciak jabłkowiec.

Pytanie: Szan. Redakcjo „Katolika“ upraszam o podanie w dodatku „Wies Śląska“ kilka szczegółów dot. kwieciaka jabłkowca. Fr. Z. z W.

Odpowiedź: Kwieciak niszczy duży procent pączków kwiatowych, wyjadając pręciki i słupki, przez co powoduje usychanie tychże. Zwalczanie: Dużo kwieciaków można wytępić przez częste zawiązywanie powrośseł od czerwca począwszy, a które ostatecznie zdejmujemy z nastaniem mrozów. Kwieciaki można strząsać wczesną wiosną na płachty i niszczyć, podobnie można otrząsać larwy kwieciaka wraz z zniszczonymi przez nie kwiatami. Największe usługi w walce z kwieciakiem oddają sikorki, wyławiając go w ciągu zimy.